نشریه آرامستان پیش شماره ۷ و ۸ صفحه ۱۲

عنوان مقاله : ضرورت استفاده از علائم راهنما در آرامستانها

هاشم نوروزی فرد – عضو هیئت مدیره و نماینده سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور در اتحادیه آرامستانهای کشور

مقدمه :

ضرورت استفاده از علايم و تابلوهاي راهنمايي به ۲ هزار سال قبل باز مي‌گردد در آن زمان با استفاده از سنگ و چوب راه‌ها علامت‌گذاري مي‌شد در سال ۱٦۷۰ اولين علايم راهنمـايي مـشابه بـا علايـم امـروزي در كـشور مجارستان طراحي و ساخته شد در ايران نيز سابقه ساخت تابلوهاي راهنمايي و رانندگي به بـيش از ٦۰ سـال قبل بازمي‌گردد

استفاده از تابلوها، علائم و نشانگرها در دنیای پیشرفته ارتباطات وکاهش عامل نیروی انسانی در راهنمـایی مردم در اماکن مختلف مانند خیابانها، متروها، فروشگاه‌ها و غیره کاربرد وسیع‌تری یافته و حتی یکی از عوامـل موفقیت مدیریت شهری به شمارمی‌آید، شهر يك سيستم فضايي است كه عناصـر آن نـسبت بـه همـديگر در ارتباط هستند اين تابلوها زماني مؤثر واقع مي شوند كه پاسخگوي نياز مشخصي باشند، توجه مخاطب را جلب نمايند و پيام ساده و قابل فهم را ارائه دهند. دردنیای با فرهنگ و متمـدن امـروزی بـرای هـر سـئوالی نیـازی نیست که وقت کسی گرفته شود، تمامی تابلوها و علائم همواره راهنما و معلم قشر عظیمی از کسانی هـستند که سئوالات متعددی دارند با نگاهی کارشناسی و فراگیر و مدیریت کیفیت در بکارگیری ایـن تابلوهـا متوجـه این نکته می‌شویم که بین این علائم باید تعاملاتی برقرار باشد تا بتوانند به نحو ساده و راحت جوابگـوی افـراد مختلف باشد، تابلوها باید با یکدیگر حرف بزنند، همدیگر را پشتیبانی نمایند، بـرخلاف هـم صـحبت نکننـد و علیه هم اقدام نکنند، در سطح یک شهر یک فرودگاه، یک سازمان خدماتی که روزانه تعداد کثیری از مردم به

آن مراجعه می‌کنند (مانند آرامستان) ، بکارگری تابلوها و علائم و هدایت صحیح یک ارباب رجوع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است براي مثال زماني ناچار خواهيم بود به منظور آگاه کردن مردم از قابل نوشيدن نبودن آب ، از تابلوهاي راهنما استفاده کنيم.در واقع ضرورت استفاده اين تابلوها اجتناب ناپذير است چرا که در آرامستان هاي مختلف به دليل طراحي نامناسب آبخوري يا آگاه نبودن از آلودگي آب، ابتلا به بيماريهاي انگلي و روده اي دور از انتظار نيست. اما در بعضي موارد براي جلوگيري از به وجود آمدن حوادث از تابلو استفاده مي شود. از انواع تابلوهاي ضروري براي آرامستانهاي بزرگ تابلوهاي نقشه آرامستان است که در جلوي ورودي نصب مي شود نقشه آرامستان براي زائرين بسيار مفيد است . اين تابلوها مي توانند نشان دهنده محل ساختمان اداري ،قطعات قبور، غساخانه ، نمازخانه ،سرويس هاي بهداشتي و ساير تاسيسات باشند.

تقسیم بندی تابلوها از نظر محتوی :

به طور کلي مي توان تابلوها را از نظر محتوي به سه دسته تقسيم بندي کرد . ۱- تابلوهاي هشداردهنده يا بازدارنده : نظير تابلوها وعلائم راهنمايي رانندگي ۲- تابلوهاي هدايت کننده يا راهنما: نظير تابلوهاي حاوي نقشه ها و آدرسها ۳- تابلوهاي بيان کننده شعارها و پيامهاي فرهنگي: نظير تابلوهاي بيلبرد تبليغاتي.

رعایت شرایط طراحی:

در طراحي به سبك مدرن محدوديت خاصي براي تابلو از لحاظ فرم ،جنس و رنگ وجود ندارد و طراح بايد به ترکيب رنگ، نور، تنوع، ابعاد و مقياس توجه داشته باشد. در سبك مدرن گاهي اوقات برخي از اجزا مانند تابلوها، متضاد با ساير المان ها ساخته مي شوندگاهي اوقات يك تنديس زيبا گوياي مطالب زيادي است و مي تواند جايگزين هزار کلمه و تصوير شود به عنوان مثال مجسمه دست در پارك جمشيديه تهران و کوزه در بوستان صدف براي آبخوري طرحهاي مناسبي هستند.

رنگ :

رنگ از ويژگي‌هاي اساسي تابلو به شمار مي‌رود كه توع و به كارگيري آن در مكاني از پيش تعيين شـده و بـه عبارتي استاندارد مي‌تواند كمك بزرگي در ارائه اطلاعات اوليه به بيننده داشته باشد تا آنجا كه براي گروهي از استفاده كنندگان از مسير تنها رنگ تابلو كه از فاصله نسبتا دورتري از متن روي آن قابـل رويـت اسـت بـراي تغيير مسير كفايت مي‌كند. در تابلوها در دو قسمت از رنـگ اسـتفاده مـي‌كنـيم نخـست در زمينـه و دوم در نوشتار رنگ‌هاي آبي, سبز, سفيد, قهوه‌اي در رنگ‌هاي زمينه تابلو و رنگ‌هاي سفيد و مشكي نيز در رنگ‌هـاي نوشتار به كار مي‌روند بنابر استانداردهاي جهاني در آزادراه‌ها رنگ زمينه آبي و رنگ نوشتار سفيد, بزرگـراه‌هـا رنگ زمينه سبز و رنگ نوشتار سفيد در خيابان‌هاي شرياني و درجات پائين‌تر رنگ زمينه تابلو سـفيد و رنـگ نوشتار سياه در مقاصد شهري رنگ زمينه تابلو سفيد و رنگ نوشتار مشكي و در مقاصد توريستي رنـگ زمينـه تابلو قهوه‌اي و رنگ نوشتار سفيد استفاده مي‌شود بنابر استانداردهاي جهاني تجهيزات كنترل ترافيك خـصوصا تابلوهاي راهنمايي و رانندگي براي موثر بودن نياز به پنج شرط اصلي دارد. نخست نيازي را بـرآورده كنـد دوم جلب توجه كند و به هنگام شب به خوبي قابل رويت باشد سوم مفهومي را به طور صريح و روشن بيـان نمايـد چهارم در محل صحيح نصب شده تا زمان كافي را جهـت واكـنش در اختيـار قـرار دهـد پـنجم هماهنـگ بـا استانداردهاي جهاني باشد.اما از طرفي ديگر در مورد تابلوهاي نصب شده در شهر علاوه بر پارامترهاي بـالا بـه زيبايي تابلو نيز به عنواني يك عنصر مبلمان شهري بايد توجه داشت

نوشتار تابلو:

نوشتار از جمله مشخصه‌هاي مهم يك تابلو است به عقيده كارشناسان نوشتار روي يك تـابلو راهنمـايي بايـد كوتاه باشد تا راننده يا مخاطب در كوتاه‌ترين زمان ممكن بتواند آن را درك و عكس العمل مناسب نشان دهـد همچنين نوشتار بايد با قلمي نگاشته شود كه براي بسياري از رانندگان و مردم مانوس باشد بـه همـين دليـل امروزه سعي مي شود از قلم يكساندر اين زمينه استفاده شود. هر روز از مقابل ده‌ها و صـدها تـابلوي راهنمـاي مسير مي‌گذريم بسياري از آنها را بارها ديده‌ايم وبا آنها مانوس شده‌ايم به بسياري از آنها توجه كـرده‌ايـم و بـه

برخي بي اعتنا بوده‌ايم. تابلوهاي انتخاب مسير در حقيقت همچون نشانه‌هايي ما را براي رسيدن به مقصد راهنمايي مي‌كنند توجه به آنها اطمينان و امنيت سفر را نيز تظمين خواهد كرد همچنين به دليل همين نقش نوشتار تابلوهاي راهنمايي و رانندگي در شناخت سريع و جلوگيري سوتفاهم‌ها اين گونه علايم در محافل بين‌المللي و ملي به دقت مورد بررسي و انتخاب قرار گرفته و طي معاهدات بين المللي رسميت يافته‌اند ايران نيز يكي از اعضاي كنوانسيون ژنو در زمينه استاندارد تابلوهاي راهنمايي و رانندگي است. با عنايت به دستورالعمل هاي سازمان ملل متحد در ارتباط با نوشتار تابلوهاي راهنماي مسير كه توصيه نموده به دو زبان محلي و انگليسي نوشته شود، طراحي تابلوها با دو خط فارسي وانگليسي به فرمي انجام مي گيرد كه مجموعه نوشتارهاي فارسي در بالا و مجموعه نوشتارهاي انگليسي در زير آن آورده مي شود.

محل نصب تابلو:

محل نصب تابلوي راهنماي مسير اهميتي به اندازه خود تابلو دارد امروزه براي نصب يك تابلو كارهاي كارشناسي فراواني انجام مي‌گيرد علائم راهنما را مي توان در كنار پياده روها ، داخل ساير فضاها يا در صورت لزوم براي تاكيد بيشتر در مقابل مسير نصب كرد براي مشخص بودن تابلو در شب نيز بايستي روشنايي آن تامين گشته و نور كافي فراهم نمود مخصوصاً در آرامستانها بهنگام شب تا زائرين براي پيدا كردن مسير و مقاصد خود با مشكلي مواجه نشوند.

مصالح مورد استفاده :

فلز رايج ترين مصالح مورد استفاده براي ساخت تابلو است. فلز از مصالح سرد رواني محسوب مي شود و جذابيت چنداني ندارد ولي از لحاظ استقامت در مقابل عوامل جوي و صدمه بسيار بادوام مي باشد. چون عنصري صميمي است كه با طبيعت عجين شده است و هميشه در چشم بشر زيبا بوده است. سنگ يكي از نخستين عناصر طبيعت است كه همواره در كنار آدمي بوده و كاربرد آن بخصوص به شكل طبيعي منظر زيبايي ايجاد مي كند از سنگ مي توان براي به كار بردن علايم راهنما استفاده كرد در برخي آرامستانها از سنگ به بهترين شكل براي معرفي آبخوري ها، آبنما، كف پوش ، مجسمه و ديگر عناصر آرامستان استفاده

شده و حتي بتن و سيمان نيز به شكل سنگ طبيعي طراحي شده است. شيشه اگر در سطح تابلو بـه كـار رود مي توان علايم و كلمات مورد نظر را روي آن رسم كرد اگر شيشه به صورت دو لايه انتخاب شود صفحه مـورد نظر در بين دو لايه قرار داده مي شود.

منابع:

www.iranqms.com
www.hamshahrionline.ir